

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Continens I. Viam Perfectionis. II. Castellum Animæ siue septem
Mansiones. III. Exclamationes, vel Meditationes animæ ad Deum suum ...

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXVII.

III. Exclamationes, vel Meditationes animæ ad Deum suum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37994

S.
Theresia

Opera

N. VI
156

EXCLAMATIONES

VEL

MEDITATIONES ANIMÆ,
AD DEVM SVVM,

*à S. M. Teresa de Iesu diuersis diebus pro spiri-
tus, quem post sumptam sacram communionem
Dominus ei communicabat, diuersitate scri-
pto mandata. Anno Domini*

MDLIX.

I.

QVOMODO, ô vita, ô vita, sustentari potes, cum à vita tua
absis? cui rei te tanta in solitudine impendis; quid agis, cum
omnia tua opera imperfecta sint & imperfectiones; quid tu
ô anima mea, in tempestuoso hoc mari potest consolari? Me
feret me mei; & magis adhuc me piget temporis, quo vita
non compuncta. Quàm, ô Domine, viæ tuæ sunt suaves, ac quis sine me
tu ac timore eas ambulabit? Timeo ne sim sine tibi seruiendo; cumque
ad tibi seruiendum adeo, nihil inuenio quod mihi satisfaciat, ad solaci-
dum tibi aliquid è multo illo quod debeo. Videor me rotari hinc et
vix velle impendere, & quando miseriam meam bene confidero, video ni-
hil me quod bonum sit agere posse, nisi id mihi des Domine. O Deus
meus, misericordia mea, quid faciam, vt magnalia, quæ mecum facis
non destrua? Opera tua sunt sancta, iusta, inestimabilis valoris, & ma-
ximæ plena sapientiæ, cum tu Domine ipsa sis. Si intellectus meus in
hac expendenda sese occupet, voluntas conuenitur; velle enim mens
ipsam in te amando impediret; quod intellectus in tam magnis magni-
libus comprehendere nequeat, quis Deus ipse sit, aut eo frui delibe-
rare, & non videt ipsa quomodo id facere possit, vtique in tam periculo-
carcere, vt est hæc mortalitas, posita. Omnia namque eam impediunt,
esto primitus à magnalium tuorum consideratione non nihil adiutur
rit, in qua innumera vilitates meæ melius perspiciuntur. Cur hoc dicit
Deus meus? apud quem cõquor? quis me audit, nisi tu, Pater & Crea-
tor

tor meus? Ut verò penam meam intelligas, cur necesse me est loqui, cum tam euidenter & liquidò videam, te intra me esse? Sed hæc mea ineptia & stupor est; sed heu, Deus meus, quomodo certò scire potero, non esse me à te separatam ac disiunctam? cur, ò vita mea, viuere desideras tam paruum securitatem habens rei quæ tanti momenti sit? Quis te desideret aut velit, cum commodum; quod à te haberi aut sperari potest, quod est Deo in omnibus placere, tam incertum ac periculis plenum sit?

II.

Sæpè numerò Domine, mecum considero, num si vita aliqua re, te nò habendo, sustentari possit, id fieri possit per solitudinem, quòd ibi a-nima cum sua requie requiescat; esto, quòd plenè & liberrimè ea non fruatur, sæpè hic tormentum eius duplicetur: verum tormentum quod sentit, quòd cum creaturis tractare debeat, & in solitudine sola cum Creatore iuo agere & conuersari nequeat, efficit, ut prius illud etiam pro voluptate ducatur. Sed quid hoc est, Deus meus, ut ipsamet requies animam defatiget, tibi soli placere cupientem? Quam, ò potens Dei amor, effectus tui differentes sunt ab amoris mundani effectibus! Hic enim socium non quærit, quòd ab illo sibi auferèdum, seseq; ab eo quod possidet deturbandum putet: at Dei mei amor, quo plures amatores eius esse intelligit, eo fit intensior; gaudia verò eius inde minuuntur quòd omnes hocce bono non frui videat. Hoc, ò bonum meum, in causa est, ut etiam in maximis delicijs ac recreationibus quæ à te habentur, memoria, tum multorum illorum qui hæc gaudia habere nolint, tum & illorum, qui hæc in æternum perdituri sunt, commiseratione nò parum memoria affligatur. Vnde anima media inuestigat, ad consortium aliquod quærendum, & eo quo fruitur gaudio haud illibenter sese priuat, dum cogitat aliquo modo se in causa futuram ut & alij ipso frui procurent. Verùm, ò Pater cælestis, an non multò melius foret hæc desideria omittere, & in illud tēpus reseruare, quo anima minus recreationibus & consolationibus tuis gaudet, & tunc se totam in tui fruitionem impendat? Quam, ò mi Iesu, magnus est amor, quo nos filios hominum prosequeris! maximum enim quod tibi impendi potest obsequium, est, ipsorum causa & ad fructum in ipsis faciendum, tui fruitionem relinquere: quod cum sit, tum magis integrè possideris: nam, tametsi tanta voluptas non sit, quòd voluntas gaudeat ac fruatur, anima tamen gaudet, quòd sic tibi placeat & satisfaciat, tum etiam quòd terræ huius gaudia videat esse incerta, esto illa à te descendere & dari nobis, interea dum in hac mortalitate viuimus, videantur, nisi eadem cum amore proximi coniungantur. Hunc ergo qui non ama-

S.
Theresia

Opera

N. M.

168

bit, Domine, nō amat te; quōd amorem, quo filios Adam ipse prosequis, tam copioso effuso sanguine testatum ac demonstratum videamus.

III.

Cum, o Deus meus, gloriam, quam in voluntate tua exequenda perseverantibus preparasti, quantūq; laboribus & doloribus filius car tuus comparavit, & quā id nos malè promeruerimus, quāq; nos merito magnitudini amoris huius, qui tam operose & sumptuose nos amare docuit, ingratos non esse oporteat; considero, maximo opere in anima affligor & angustiior. Qui fieri potest, Domine, hæc omnia sic obliuioni tradi, & homines tui ita immemores esse, quando te offendunt? Et, quāta, o Redemptor mi, eorum obliuio est, ut & obliuiscantur sui, & quantā tua bonitas, ut etiam tunc nostri recorderis; cumque occiderimus ad sic idem & vulnus mortale tibi infligendum, tu huius iniurie oblitus denuo nobis manum porrigas, nosq; à phrenesi & vesania adeo incurabili educas & excites, ut salutem nostram procuremus, & à te petamus. Benedictus sit talis Dominus, benedicta quoque sit tam singularis misericordia, sitq; is in perpetuum pro tam ingenti ac misericordiosa pietate laudatus. Benedic ergo anima mea in perpetuum tam magnum Dominum. Quomodo autem in ipsum quis insurgere potest? quomodo vero ijs qui ingrati sunt, hæc ipsa gratiæ magnitudo nocebit! Cui rei, o Deus meus, medere, & remedium adhibe. Porro filij hominum, vique quo duri cordes eritis, & cor animumque habebitis, ut aduersus hunc mansuetissimum Iesū insurgatis? Quid hoc est? an fortasse malitia nostra contra eum perstare & præualere possit? Nequaquam nam vitæ hominum sicut flos sæni pertransibit, & filius Virginis, ad terribilem illam sententiam ferendam semel veniet. Cum o potes Deus meus, debeamus, etiam nolimus, à te iudicari, quomodo ergo non videmus, quanti nostra transferat, te in illa hora propitium & amicum habere? At quis tam iustus habere iudicem nolle? Beati illi, qui in tremendo illo temporis puncto & articulo tecum lætabuntur. Equæ, o Deus meus & Domine, suppetit ratio, ut is, quem tu iam à lapsu erexisti, quiq; cognouit, quāvis muleret se ad breuem aliquam voluptatem comparandam perdidit, & iam firmiter decreuit semper quæ tibi placita sunt facere, si modò tu tuo cōfessione prosequaris, (cum, o animæ meæ bonū, te amantibus & querentibus minimè desis, ac te inuocanti respondere non negligas) postea ad hanc vivere possit, ut non emoriatur, dū se tantū bonū, qd habuit, tū cū in nocentia baptismali esset, recordatur amisisse. Meliorē autē habere vitā nō potest, quā semper hocce in sensu emori. Sed quomodo anima, quæ te tenere amat, id tolerare & ferre poterit? Sed q̄ inepta impertinentia hæc mea interrogatio est, Dñe meus, videor certè magnalium scilicet

diarū tuarū, ac quomodo in mundū pro peccatoribus redimēdis veneris, & quomodo tā ingenti pretio nos emeris, falsaq; nostra gaudia tā diris tormentis & flagellis lueris, oblita profus esse. Cæcitatē meā curasti, dū diuinos oculos tuos velari es passus; vanitatē verò cum tā dirā coronā spinē in capite gestasti. Hæc portō omnia, Domine, eū qui te amat, magis affligūt & cruciāt: & hoc solū ex altera parte eū consolatur, q; misericordia tuā in sēpiternum ab hominibus decantabitur, cū iniquitas mea scietur & innotescet: & tamen nescio, an hæc eius molestia antè auferenda sit, quàm te videndo, omnes mortalitatis huius miserā auferantur.

IV.

Videtur, ô Domine, tum anima mea nō nihil serenari & quierari, cū gaudiū quod habebit, vbi per misericordiā tuā illi te frui datū fuerit, considerat. Sed prius velle tibi seruire, cum necessariò eo frui debeat, quod tu, ei seruiendo, illi cōparasti. Quid faciā Domine mi? quid faciam Deus meus? Quā serò desideria mea accensa fuere, & quā me è cōita tu tēpestine & mane acquirere & vocare studuisti, vt me totā tibi impendēre! An vniquā Dñe, miserū aliquē deseruisti, aut pauperem mendicū, cū ad te gestit accedere repulisti? An forsan magna & magnifica opera tua, certo aliquo termino concluduntur? Quomodo, ô Deus, & misericordia mea iā hæc in ancilla tua ostēdere potes! Potēs es, magne Deus: iā intelligi poterit, nū anima mea seipsam intelligat & cognoscat, tempus q; perdidit considerando, & quomodo tu Dñe in momēto efficere possis, vt id ipsa denuo recuperet: Videor mihi hic ineptire, cū tēpus semel amissū amplius recuperari non posse, vulgò dici solet. Benedictus sit Deus meus. Confiteor, Dñe, magnā tuā potētū, si, vt reuera es, potēs sis, quid impossibile est ei qui potest omnia? Sine, Domine mi, sine, vt tamen miserabilis sim firmiter credi, nihilominus posse te quodcumq; cupis, & quo maiora mirabilia tua audio, & plura te posse facere cōsidero, fides mea magis corroboretur, maioriq; cum resolutione & certitudine credā ea te facturam. Quid verò miramur id, quod facit omnipotens? Nosti, Deus meus, non obstantibus omnibus miserijs meis, numquam me non magnam potentiam & misericordiam tuam cognouisse. Profit hoc mihi, Domine, quod in hoc te non offenderim. Recupera mihi Deus meus, tempus amissum gratiam mihi dando in præsentī & in futuro, vt coram te in veste nuptiali appaream; cum dummodò velis, id possis.

V.

Quomodo te, Domine, gratiam rogare audeat is qui tam malè tibi seruiuit, & quæ ei dedisti, tam malè seruare potuit? Quomodo fidatur ei qui toties proditor fuit? Quid ergo faciā, desolatorum solat-

Et 2

iura,

S.
Theresia

Opera

N. II
156

tium, & medicina eius qui à te medicinam cupit: Melius forsitan erit, ne de meis necessitatibus tacere, expectando ut tu ijs succurras & mearis: Nequaquam: nam tu, Domine, & voluptas mea (ut pote qui nosti, per multas illas fore, & alleuiamentum in signe nos senturos ex eo quod eas tibi exponamus) dicis, ut te rogemus & petamus, & te nobis petita concessurum. Venit mihi subinde in mentem querela & ex postulationis sanctæ illius mulieris Marthæ: quia certissimo mihi penitendo, illam non tam de sorore sua conquestam esse, quam potissimum conquerendi causam fuisse, & magnum idem dolorem sensisse, quod putaret te Domine sibi non compati, nec miserari laborem quem sustinebat, nec curares ut & ipsa apud te esset & maneret. Videbatur illi forsassis, quod illam tanto amore non prosequeris, quanto sororem: hoc certe haud dubiè magis sentiebat, quam quod seruaret illi in quem tanto amore ferebatur; cum quem suscipiebat labor, ei requies & recreatio videretur. Et hoc apparet ex eo, quod nihil omnino sorori dixerit, sed omnes querelas suas in te Domine, effuderit: amor namque in causa fuit, ut dicere ausa sit, se tibi curæ non esse. Quin & ex responsione tantum ita esse colligere est, & eius interrogationem ex eo quod dico, prosequere: quod, solus amor omnibus rebus valorem & pretium addat, quin & maxime necessarium sit, illum tam magnum esse nihil ut hominem in amando impediat, sed quomodo, ò Deus meus, amorem habere poterimus talem, qui respondeat meritis ac amoris amati, nisi amor, quo tu me prosequeris, eum secum coniungat: Ergone cum sancta illa muliere conquerar? Quam nullam ad hoc habeo rationem! etenim semper multo maiora & plura amoris argumenta in Deo meo vidi, quam aut petere, aut desiderare potui: nisi enim de nimia tua, quæ me tolerauit, benignitate, conquerar, aliam conquerendi ansam aut materiam non habeo. Quid ergo res ad eum miserabilis atque ego sum, perere poterit? Da mihi Deus meus, quò illud deinde tibi cum S. Augustino reddam, ut sic aliquid tibi soluam de multo illo quod tibi debeo? recordare quoque me opus & facturam tuam esse; & da ut cognoscam, quis creator meus sit, ut eum amem.

VI.

O Voluptas mea, ò omnium rerum crearum Domine ac, Deus meus, quamdiu adhuc à tua presentia videnda excludar? quid consilij suggeris ei, quæ tam parum consilij in terra videt, ut aliquod extra te seclatium inueniat? O vitam longam, ò vitam penosam, ò vitam quæ non viuatur! ò nimis quàm solam solitudinem, quàm omni ope destitutam! Quando ergò Domine, quando? vsque quo? quid faciam, bonum meum, quid faciam? an desiderem non desiderare te? Tu ò Deus & Creator meus

meus, plagam infligis, & non adhibes medicinam; vulneras, & vulnus non apparet, occidis, & plus vitæ das, in summa, Domine, facis quodcumque volueris, utpote qui potens es. Ergo ne me vermiculum tam contemptibilem hæc repugnantias ferre cupis? Ita fiat Domine, cum id ipse velis: neque enim aliud ego volo, nisi quod tute vis. sed etheu, etheu, creator meus, dolor ingens me cogit queri, & dicere, nullum hinc suppetere remedium, quoadusque tu velis. Vnde anima, ita in carcerata, ad suam astra libertatem, tamen ne vel apicem ab eo quod tu cupis discedere ac desistere vult. Permite ergo, ô gloria mea, ut eius poena crescat, vel totaliter ei medere. Nescio, ô mors, mors, quidnam te timeat, cû in te sit vita: at quis te non timebit, qui magnam vitæ suæ partem in suo Deo non amando impendit: Cumque ego talis sim, quid ergo peto, aut desidero an tam bene pro merita peccatorum meorum castigationem? Ne id, obsecro, permittas, tu ô bonum meum; caro enim tibi mea stetit redemptio. Sine, ô anima mea, ut voluntas Dei tui fiat: hoc enim te facere conuenit. Serui ei, & spera, quæ eius misericordia est, illum amaritudini & pænis tuis remedium adhibiturum, cum culparum tuarum penitentia aliquam illarum remissionem pro merita erit. Noli sine passione quietem & fruitionem habere velle. Ne quidem hoc, ô vere Domine, & Rex meus, facere possum, nisi mihi suprema manus & magnitudo tua auxilio sit; nam cum illo nihil non potero.

VII.

Quando, O spes mea, ô pater & creator meus, ô vere Domine & frater meus, verba tua mecum perpendo, quibus delicias tuas esse ais agere cum filiis hominum, summo anima mea gaudio exultat. Quam O Domine cæli ac terræ, verba hæc accommoda sunt, ne vllus peccator de venia consequenda desperet, aut fiduciam amittat! An tibi deest, Domine, qui cum delicias, quod tam foetidum vermiculum atque ipsa sum, quæras? Vox quoque illa, quæ in filij tui baptismo audita est, dixit tibi in illo bene complacitum esse. Ergone omnes æquales ei esse debeamus, Domine? Prò ingentem misericordiam & fauorem, quem nullatenus promereri possumus! Et nos mortales hæc omnia sic obliuiscit? Recordare, obsecro, Deus meus, tantæ, miseræ, & imbecillitatem nostram respices, cum nihil te lateat. Considera, ô anima mea, magnam complacentiam, gaudium & amorem, quem Pater celestis haurit ex eo quod filium suum cognoscat; & vicissim filius, ex eo quod Patrem cognoscat; necnon inflammationem & ardorem, qua Spiritus sanctus illis se iungit & vnit: & quomodo illorum nullus ab hoc se amore & cognitione disungere valeat, quia inter se vnus quid sunt. Hæc suprema ac diuinæ personæ inuicem se cognoscunt ac diligunt,

& vna

S.
Theresiae

Opera

N. VI

158

& vna cum altera delectatur ac sibi complacet: Ad quid ergo requiritur amor meus cur eum cupis Deus meus? quid ex eo lucraris? Benedictus esto, benedictus esto, tu o Deus meus in perpetuum: omnia creata, Domine, sine fine laudent, cum nullus in te finis ac terminus esse queat. Gaude, o anima mea, quod sint qui Deum meum ament, ut promerentur: gaude, quod sint, qui bonitatem & dignitatem eius cognoscant: gratias illi age, quod aliquem nobis in terra dederit, qui eum ita cognoscit, ut filius ipsius vnigenitus. Sub hoc pretextu & umbra ad eum venire poteris, eumque rogare, ut, cum Maestas ipsius tecum delicias suas habere velit, nihil in terra creatum ita potens sit, ut te impediat, quo minus in magnitudine Dei tui gaudeas & exultes, & in eo quod in tantum mari ac laudari mereatur; ad hæc ut te ipse adiuuet, aliquo modo vni causa esse possis, quo nomen eius sanctum benedicatur, & veraciter docere valeas, *Magnifica & lauda anima mea Dominum.*

VIII.

QVam, o Domine Deus meus, verba vitæ habes, in quibus omnes mortales id quod cupiunt inuenient, si modò ipsum querere velimus! Sed quid mirum, Deus meus, nos per stultitiam & imbecillitatem, quam opera nostra mala causantur, verborum tuorum obliuisci? O Deus, Deus, Deus meus, omnium rerum creaturarum conditor, quid fuis, quæso, creaturæ, si tu Domine plura alia creare velles? Omnipotens es, & opera tua sunt incomprehensibilia. Præsta ergo, Domine, ne verba tua à cogitatione & mente mea vniquam recedant. Tu dicis: *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.* Quid volumus amplius, Domine? quid plura petimus? quid querimus? cur homines mundani pessum eunt, nisi quia requiem & consolationem quarunt: Deus bone, quid hoc est Domine, quam res miseranda: quanta cecitas, nos requiem querere in re in qua reperiri prorsus non potest! Harum creaturarum tuarum miseratio te rangat. Creator: cogita, nos ipsa non intelligere nos, nec scire quid desideremus, nec nosse quid petamus. Da nobis, Domine lumen; ac vide, magis ipsum nobis necessarium esse quam cæco nato: hic namque lumen cæli videre desiderabat, nec poterat, hodie verò ipsum videre nolumus. Quam est hoc malum incurabile! tua ergo, Deus meus, potentia ac misericordia hic interueniant: necesse est. Quam verò rem arduam à te peto, verax Deus meus! ut nimirum cupias eum qui te non cupit, apertas te non inclamanti, sanes eum, qui libenter infirmus est, & malè sanus esse gaudet, quin & infirmitatem vltro sibi accersit; At enim tu dicis, Domine, venisse te, ut peccatores quæras: hi autem, Domine, veri sunt peccatores: noli, o Deus meus, tam cæcitatem nostram respicere, quam cæcitatem

sum, quem pro nobis filius tuus dilectissimus effudit, sanguinem In tam eminenti & singulari malitia, tua reluceat misericordia : considera nos opus manuum tuarum esse, tua proinde bonitas & misericordia nos adiuuet.

IX.

Dicis quoq; clementissime Domine, & amantissime animæ meæ, *Ve-*
nite ad me omnes sitientes, & ego dabo vobis bibere. Quomodo vero *IOAN 7.*
Apoc. 1.
 non sitiant, qui viuis concupiscentiæ miserarum harum mundi huius re-
 rum flammis æstuant? maxima sanè aquæ necessitas est, ne præ hac ipsi
 siti deficiant aut emoriantur. Iam tum de bonitate tua noui, te mihi il-
 lam aquam daturum: id enim ipse promittis & spondes; verba autem
 tua fallere non possunt. Iam si in hoc igne viuere assueti, & in eo enutri-
 ti; ipsum non sentiunt, & quæ eorum stoliditas est, magnam suam ne-
 cessitatem videre non possunt, quid remedij Deus meus? Tu in mūdum
 venisti, vt tam magnis necessitatibus ac hæ sunt medereris; incipe ergo
 Domine, in rebus difficilioribus potissimum tua relucere pietas debet.
 Considera, Deus meus, inimicos tuos quotidie multum lucrari, misere-
 re ergo eorum qui sui ipsorum non misereantur; cumq; ipsorum infortu-
 nium eo in statu illos collocarit, vt ad te venire nolint, tu ad illos, Deus
 meus, venire dignare. Hoc, illorum nomine, ego te rogo; ac scio, dum-
 modo ad seipsum reflectant, in sese redeant, teq; gustare incipiant, mor-
 tuos hosce resuscitandos. Noli, ô vita mea, qui eam das omnibus, a-
 quam hanc dulcissimam quam eam perentibus te daturum promittis,
 mihi denegare: illam volo, illam peto, & ob illam ad te venio; ne te ergo
 abscondas à me, cum necessitatem meam noris, & hanc veram animæ
 per te vulneratæ medicinam esse. Quam, ô Domine, varia ignium gene-
 ra in hac vita sunt! quam ergo merito hîc cum timore & metu nos viue-
 re oportet! hi quidem animam consumunt, alij eam purificant, vt te fru-
 endo in perpetuum viuat. Quomodo, ô viui vulnerum Dei mei fontes,
 semper magna cum abundantia ad nostram sustentationem & vsum
 manebitis! quamque per vitæ huius miserabilis pericula securus inced-
 is, qui diuino hoc liquore se reficere & sustentare sataget?

X.

Quomodo, ô Deus animæ meæ, ad te offende ndum festinamus, &
 quomodo ex aduerso tu adhuc magis ad nobis condonandum!
 Vnde prouenit Domine, tantam tamq; stolidam nos audaciam induc-
 re? an ex eo, quod misericordiam tuam magnam esse scientes, iustitiam
 tuam istam esse obliti sumus? Circumdederūt me dolores mortis. Heu,
 heu, heu! quàm graue quid, est peccatum! vt prore quod satis fuit ad Deū
 tantos per dolores & tormenta interficiendum! quam vero, ô Deus
 meus,

S.
Theresiæ

Opera

N. M.
158

meus, peccatis circumcinctus es! Quoniam te conferre potes, ubi te non crucient & affligant? Ex omni parte mortalia tibi vulnera intelligunt. Tempus iam est, o Christiani, Regem vestrum propugnandi, eumque tanta in solitudine comitandi; nam quam paucissimi de subditis apud eum mansere; ingens autem est turba & multitudo, quæ Luciferum stipat & comitatur. Id autem longè pessimum, quòd peccatorum inimicos illius esse ostendant, clam autem & in secreto eum vendunt penè vix inueniat cui fidat. O sincere & vere amice, quam male tibi rependit is, qui te prodit! Adiuuate, o veri Christiani, Deum vestrum implorando; neque enim tam ob Lazarum piæ hæc eius lacrymæ sunt, quam ob illos qui aliquando resurgere nolent, quantumcumque fortiter Maiestas ipsius eos vocaret. Quam, o summum bonum meum, culpas, quas in te commisi, præsentem tum habebas! Vtinam hæc Domine, finem iam habeant, vtinam finiantur, uti & omnium aliorum culpa. Mortuos hos resuscita; vox tua Domine tam potens & valida sit, ut tamen vitam à te non petant, tu nihilominus illam eis des; ut tandem aliquando, Deus meus, è profunda voluptatum suarum fossa ego elidam. Lazarus te non rogavit, ut illum resuscitares; sed in peccatoris malitia gratiam id fecisti. talem hinc vides, Deus meus, & maiorem multo quam illa fuit. Reluceat hic tua misericordia: hoc ego, tamen miser, à te peto pro ijs qui id à te petere nolunt. Iam tum, Rex meus, nolui, quia mihi crux sit, videre, illos summorum illorum cruciatuum, quos sine fine (nisi ad te redeunt resipiscant) passuri sunt, usque ad oblitos esse. Vos verò, qui voluptatibus, recreationibus, delicijs, utque vestram voluntatem in omnibus faciatis, dediti estis, vestri ipsorum misereatur: ac memineritis, vos furijs infernalibus semper, iugiter, & in æternum subiectos esse debere. Cõsiderate, Iudicem illum, qui sententiam damnationis aliquando in vos detonabit, modo vos rogare, vos verò certos non esse, vel ad momentum vos vitam extensuros: cur ergo non vultis perpetuo & æternum vivere? O cordium humanorum duritiem! tu, Deus meus, per immensam pietatem tuam, eadem emolli.

XI.

Quam magnum, heu Deus meus, Deus meus, mihi tormentum & cor doli est, dum mecum ipsa considero, quid censura illa sit animo, quæ hoc in mundo semper in honore & reputatione, omnibus cara, colata, in pretio habita fuit, & delicijs circumfluxit; quando, iam mortuus, se in perpetuum damnatam & perditam esse conspiciet, & liquido intelliget, nunquam se finem habituram aut consumendam hinc namque, ei non proderit, nolle de rebus fidei cogitare, uti hoc in mundo cogitare noluit, & diuelli se videbit ab eo, quo vix dum se frui cepisse putabit. Et mercedem quidquid vna cum hac vita finitur, non nisi instar flatus est. Cuique se inter-

cios illos difformes & inimicos conspiciet, cum quibus semper pati & cruciari debebit, coniecta in lacum illum putentissimum, ac serpētibz repletum; ubi qui plus poterit, plus illam in miserabili illa obscuritate, (in qua aliud nihil videbit, quam quod ipsam torquebit & cruciabit, nullam ibi videndo lucem, nisi fortasse flammam cuiusdam tenebrosæ) mortuus est. Quam parum id exaggeratur & extollitur, pro eo atq; reuera est! Quis, ô Domine, tanto animæ huius oculos luto oppleuit, ut non viderent hoc vsq; dum hic sese videret? Quis, ô Domine, aures eius obturavit, ut non audierit tum cum id illi tam saepe dictum est, nec ad horum tormentorum æternitatem aduerterit? Quo modo te ô vita, quæ nūquā esse desinet, ô tormentum sine fine duraturū, ac numquā finiendum, nō timeant illi, qui duro in lecto, nequā corpori suo afflictionem & dolorem creent, dormire metuunt? Deploro, ô Domine Deus meus, tempus quo illud non intellexi; cumq; noris, Deus meus, quā mihi graue sit & acerbum, videre quod quamplurimum sint, qui id ipsum nolunt intelligere; saltem vnus, Domine, vel vnus inquam (quod modò à te peto) lumen à te tale consequatur, quod in causa esset ut multi illuminentur. Idq; non in mei gratiam, Domine (quia id minimè promereor) sed per merita filij tui præsta; respicere illius vulnera, Domine; cumq; ipse ignouerit hæc ei inferentibus, tu nobis, quaeso, ignosce.

XII.

Deus meus, & vera fortitudo mea, quid hoc esse dicam, Domine, ut ad omnia tardi & inertes simus, præterquam dum contra te res agitur? Huc omnes filiorum Adam vires impenduntur & tendunt. Et si ratio eorum excæcata non esset, omnium simul iunctorum vires non sufficerent, ad arma contra Creatorem sumere, continuumq; contra eum qui vno momento in abyssum deturbare eos posset, bellum fouere audendum. Verum, quia hæc cæca est, hinc sunt velut stulti, vltro sibi mortem querentes; quod in imaginatione sua per hæc sese putent vitā sibi parare. Sūt deniq; velut gens sine consilio, & iudicij expertis. Quid, ô Deus meus, faciamus his qui hoc stultitiæ ac vefaniæ morbo laborant? Dicitur stultitiæ & vefaniæ stultis vires addere, & corroborare: Atque ita fit his qui se à Deo separāt, qui gēs imbecillis sūt, quia omnis eorū furia & imperio cōtra te, qui p̄ eis cōfers boni, vertitur. Quā ô sapiētia quæ cōprehēdi nō potest, omnis ille amor, quo erga creaturas tuas ferris, necessarius fuit ad tantam stoliditatem nostram a quo animo perferendā, & exspectandū vsq; dū sanemur, & mille id mediis & modis procurandū! Non possum non mirari, quando perpendo illis vires deficere ad se vel in re leuissima superandos, eosque verè sibi persuadere, non posse se, quantumuis velint, vel vnā occasionem fugere, aut periculum vnum in quo animam suam

S.
Theresiae

Opera

N. M.
158

suam perdunt, euitare; interim tamen robur nos & animum habere, ad
ram magnam Maiestatem, ut tu es, oppugnandam. Quid hoc est, o bo-
num meum, quid est hoc? quis vires has suppeditat? forte dux ille, quem
hac in pugna contra te sequuntur? Sed an non ille feruus tuus est, & ex-
ternis flammis addictus, cur ergo contra te insurgit? quomodo qui iam
victus est, animum alijs dare potest? quomodo sequuntur & adherent
ei qui tam pauper est, ut caelestibus diuitiis dispoliatus sit? quid dare po-
test is, qui nihil sibi habet, nisi multam calamitatem & infortunia? Quid
hoc est, Deus meus? quid hoc esse dicam, mi creator? Vnde tanta hirsu-
res & conuulsus contra te? tanta verò contra diabolum inertia & recro-
dia procedunt? Certè, etiamsi tu, o Princeps meus, tuis fauore tuo non
adesses, & huic Principi tenebrarum aliquid deberemus; adhuc partem
esset tam inertem nos animum ostendere; tum quòd tu magna nobis
bona, quibus frueremur in sempiternum, reseruasti, tum quòd omnino-
ius gaudia & promissa, fallacia & proditoria esse videamus. Quo-
modo verò is nobis non proditor futurus est, qui & erga te prodi-
toriè se gessit! Prò ingentem, Deus meus, cecitatem! o magnam
rex meus, ingratitude! o insanabilem stulticiam nostram, quòd
diaboli obsequio impendamus & consecremus id, quòd tu, Deus
meus, nobis das! quòd magnum, quo ipse nos prosequeris, &
morem compensem amando eum qui ita te detestatur, & in sempiternum
detestaturus est! quòd post sanguinem à te pro nobis effusum, post
flagella & diros cruciatus quos tulisti, post intolerabilia tormenta quae
passus es, tantum absit, ut pro Patre tuo aeterno vindictam (quia tu vin-
dictam non cupis, sed tormentis tuis etiam ignouisti) ob tam magnam
indignitatem & irreuerentiam, quae in filium ipsius commissa est, cupi-
mus, ut etiam in socios & amicos assumamus eos, qui tam diuis nobis
eum tractarunt: Cùm infernalem eorum ducem sequamur, certum &
clarum est, vnum nos cum ipsis futuros, & semper in ipsorum societate
victuros, nisi pietas tua sensus nostros immutando, & quae praeterita
sunt ignoscendo, nobis adsit & medeatur. Redite, redite ergo vos
ipsos, mortales, & Regem vestrum intuemini: nam nunc eum mansue-
tum & benignum inuenietis. tanta malicia vestra iam finem accipiat,
vestram vero furiam & robur aduersus illum conuertite, qui vobis do-
lum infert, & primogenituae vestrae iura vobis eripere conatur. Redite,
redite inquam, ad ingenium & mentem; aperite oculos vestros, & ma-
gnis cum clamoribus & lacrymis lumen petite ab eo qui illud de-
bit mundo. Per amorem Dei obsecro, intelligite, vos totis viribus vestris
necem moliri ei, qui, quo vitam vobis daret, suam perdere non dubi-
tauit, & considerate, illum esse, qui vos ab inimicis vestris protegit.

tueretur. Et, si ne hæc quidem omnia ad vobis istud persuadendum satis sint, satis saltem sit, vos scire & nosse, nihil omnino vos contra ipsius potentiam posse, sed serius aut citius tantam irreuerentiam & audaciam ignibus æternis luituros. An ideo tam audaces estis, quod hanc Dei Majestatem amore, quo nos prosequitur, ligatam & vincitam cernatis? Tale quid etiam ij faciebant, qui ei mortem intulere, nimirum quod, postquam eum vixerunt, verbera ei & vulnera infixerint. Cur, ô Deus meus, pateris pro eo qui pœnis tuis tam parum compatitur? Tempus aliquando veniet, Domine, quo tua patefiet iustitia, & num illa ex æquo misericordiae respondeat. Consideremus hoc Christiani ac benè ponderemus: numquid enim satis, quid Dño Deo debeamus, intelligemus, nec misericordiarum illius magnalia pernoscemus. si ergo iustitia eius tam immensa sit, eheu eheu! quid fiet illis, qui meruerint ut hæc in ipsos exerat, & reluceat

XIII.

BEata haud dubiè fors vestra fuit, anima, quæ iam sine vilo timore, bono vel gaudio vestro fruimini, inque Dei mei laudes semper effusa & absorpta estis. Quam vero par & congruum est, semper eius laudibus vos occupari, quamque anima mea vobis invidet, quod iam libera & immunes sitis à dolore, quem nobis adferunt primò peccata illa enormia, quæ infelicibus hisce temporibus in Deum meum committuntur, dein quod tantam in hominibus videamus ingratitude, & quod multitudinem illam animarum quas tibi Satan rapit, videre nolint. Inuante, ô beata anima, nostram miseriam, & ante diuinam misericordiam intercessores nostri & patronæ estote, ut de vestro gaudio aliquid in nos effundat, deque cognitione quam habetis portionem aliquam nobis elargiatur. Da nobis, tu ô Deus meus, intelligere, quid sit quod viriliter in hoc somno miserabilis huius vitæ pugnantibus datur. Impetrate nobis, ô anima animantissimæ, intelligere ut possimus gaudium, quod percipitis ex eo, quod gaudia vestra perpetuè duratura videatis. Quam autem volupe & iucundum est, certissimò scire, nullum ea umquam finem habitura? Prò nos infelices, Domine, qui quidem ipsum nouimus & credimus: sed ob continuam illam hæc veritates non considerandi consuetudine, ita iam hæc animabus peregrinæ & exoticæ videntur, ut eas nec cognoscant, nec cognoscere cupiant! O homines commodorum suorum amantes, gustu ac voluptatum suarum avidos: qui nè breui aliquo tempore expectent, ut illis quam abundantissimè fruantur, ne anno vno, die vno, hora vna, (& fortasse non nisi vno momento) prostolentur, omnia perdunt, quo illa, quam præsentem vident, voluptate, ac miseria potius, fruantur. Ah, ah, ah, quam parum tibi fidimus Domine! quanto maiores diuitias & thesauros tu nobis credidisti, cum triginta tres ma-

S.
Theresiae

Opera

N. M.
156

ximorum laborum annos, & deinde mortem ad eò intolerabilem & dolorosam, quos & quam filius tuus pertulit, nobis dederis, etiam per annis antequam nasceremur, ac tamen si scires nos tibi illud non compensaturos, tam inestimabilem tamen thesaurum credere nobis iussisti, ne per te staret, quò minus ipsi id lucrum faceremus, quod per illum negotiando, tecum clementissime Pater, facere possumus. Dicite nobis, o beata anima, quare tam bene eum in bonum & commodum vestrum conuertere, & pretioso hoc pretio tam delectabilem & permanentem hereditatem comparare potuistis; quomodo bono hoc, quod tam sine fine est, in rem vestram vsa & negotiata sitis; iuuare nos, cum fonti ipsi tam vicinae sitis; haurite aquas us, qui hic praesenti emoritur.

XIV.

Quisquis te, Dñe, & vere Deus meus, nò cognoscit, te non amat. Quam magna veritas haec est. Sed vae, vae illis qui te nolle nolunt. Horrendum quid est, hora mortis; sed cheu, cheu, o Creator, quare terribilis erit dies, quare iustitia tua exercebis & executioni mandabis! Equidem saepe penitentem mecum, amantissime Dñe perpendo, quare amabilem, & quare placidum se ostendant oculi tui ei qui te amat, & quare tu o bonum meum ex amore respicere dignaris. Certe vel semel te hoc suauis modo animas, quas ut tuas habes, respicere, abundas & amplum mihi multorum annorum obsequium tibi impensum praemium esse videtur. Quam hoc, Deus meus, hominibus aegre persuadeatur, nisi forte iis, qui iam tum intellexere quare suavis sit Dñs. Considerate, o Christiani, Christiani inquit, fraternitatem, quare cum magno hoc Deo habetis; & cognoscite illum, non autem despiciat: nam ut hic respectus illius amatoribus eius pergratus ac iucundus est, ita persecutoribus eius terribilis, horroremque ingentem incutiens. Dolendum sane, non intelligere nos, peccatum velut bellum campestre & apertum esse, in quo omnes sensus & animae nostrae potentiae contra Deum depugnant; e quibus qui plus potest, plures aduersus Regem suum prodiciones molitur & adinuenit. Nosti, Domine mi, saepe me magis timuisse, dum ad mentem reuocabam, num fortasse diuinum tuum vultum contra me in terribili illa extremi iudicii die iratum, sustinere deberem; quam omnes inferni patris & furias, quare imaginationi meae representabantur: ac tum te orabam, tua ut me misericordia a te mihi usque ad eò terribili tutaretur, quod ipsum etiam num te rogo. Quid mihi accidat hic in terra, quod cum hoc comparari? veniant in me, iunctim & conglobatum mala quaecumque venire possunt (non reuo Deus meus) dummodo a te ingenti me liberes afflictione, dummodo non deseram Deum meum, dummodo tanta pollicitudine pacifice fruam. Pater tuus te nobis dedit; ego verò Domine, tam pretiosum monile non perdam. Confiteor Pater aeternae, male te

id custodisse; sed, quãdiu in hocce exilio viuimus, adhuc remedio, remedio in quã, locus est. Conitãmur & contredãmur huc Dei huius fratres & filij; cõ sciatis, quid dicat Maiestas eius, nimirũ in quacũq; die nos offẽsarũ comissarũ pãnituerit, culparũ se & iniquitarũ nostrarũ nõ amplius recordaturũ. O pietatẽ & clemẽtiã immẽsã! quid volumus amplius? quẽ tã multum ab eo petere, non pudeat? Iam verò tempus est accipiẽdi, quodcumque demam nobis clemens ac pius hic Dominus & Deus noster dat. cum amicitias nobiscum inire gestiat, quis has negat ei, qui omnem suum pro nobis sanguinem fundere, & vitam exponere non negauit? Ecce, id quod petit, nihil est; quia nobis vt se & cõpediosum est, ipsũ exequi. Quanta, õ Deus meus, durities, quanta stoliditas, & cãcitas! si quid, putã acus aut miluus, qui ad aliud nihil prodest, quã quod oculis, eum per aẽra volantem conspicientibus volupratulam aliquam adferat, admittatur, quamprimũ dolemus & contristamur; & non dolemus, quod regalem illam Maiestatis diuinẽ aquilam, & regnum, cuius fructio finem non habebit, amittamus. Quid hoc est? quid, inquam, hoc est? equidem non intelligo: tantã, obsecro, Deus meus, stoliditati & cãcitati, medere.

XV.

HEi mihi, hei mihi, Domine, quã in hocce exilium longum est, ac diu durat, & in quantis desiderij Deum videndi pœnalitatibus traducitur? Quid ager, Domine, anima hoc in carcere posita? Quã longa, õ Iesu, est vita hominis, esto vulgo breuis esse dicatur! Breuis quidem est, Deus meus, vt per eam & in ea lucremur vitam, quã finem nescit; ac nimis quã longa animã, quã se Deum facie ad faciem videre desiderat. Quod remedium huic angori suggeris, nullum omnino suppetit, nisi pro & propter te pati. Tu õ suauis amatorum Dei mei requies, ne desis ei qui te amat, cum tormentum, quod dilectus in anima ipsum amante causatur, per te crescere & minui debeat. Ego, Domine, tibi placere desidero, sed gaudium & recreationem, meam in nullo mortalium sitam esse scio. Quod cum ita sit, desiderium meum nõ reprehendes. Ecce me, hic Domine, si me, ad aliquod tibi obsequium præstandum adhuc necesse sit viuere, omnes, quicumque mihi in mundo accidere possunt labores, non subterfugio, vt olim amator tuus S. Martinus dixit. Sed heu, heu, Domine mi! ille namque habebat opera, & ego solum verba; nam ad aliud nihil valeo: Desideria ergo mea in diuino conspectu tuo Deus meus, locũ habeant, & quam parum promereat, noli respicere, mereamur omnes, Domine te amare; cumq; hic nos viuere oporteat, viuamus propter te, desideriaque & commoda nostra iam finem accipiant, quid enim maius & dignius lucrari possumus,

quam

S.
Theresiae

Opera

N. M.
168

quam tibi placere? ô gaudium & beneplacitum meum, Deus meus, quid faciam quò tibi placeam? misera & tenuia mea sunt obsequia, tamen multa eorum Deo meo præstarem. Ad quid ergo in misera hac vita de miseria manere desidero? vt Domini voluntatem faciam quod habere maius lucrum potes, ô anima mea? exspecta, exspecta, nefcis enim quid dies aut hora veniet. Vigila magna cum sollicitudine, omnia namque quàm citissimè pertranscunt, tamen si desiderium tuum ea quæ creata sunt, dubia reddat, & tempus quod breue est, longum. Confidete, quo amplius pugnabis, eo amorem quo Deum tuum prosequeris, magis patefacturum, magisque cum dilecto tuo deliciarum, id est gaudio & delectatione, quæ numquam finem habere potest.

XVI.

Magna, ô vere Deus, & Domine mi, animæ ob solitudinem quòd te absens sit, afflictæ consolatio est, quòd omni in loco adesse videat ac norit, at, cū amoris vehemètia & magni pœnæ huius imperio crescūt, quid hoc prodest Deus meus? etenim intellectus turbatur, & sermo quodammodo se abscondit, ad hanc veritatem intelligendâ, adeò vt tunc nec intelligi, nec cognosci queat. Hoc solum intelligit, esse se à te seiunctam, vnde nullam consolationem admittit; cor enim quod ardentè amat, nullum admittit consilium, nec consolationem, nisi ab eo solo qui ipsum vulnerauit, hinc namque sperat fore suo vt malo & pœnæ remedium & alleuiamentum veniat. Quando tu Domine cupis, statim sanas vulnus quod infixisti, imò nulla speranda sanitas aut gaudium, nisi illud quod è passione hactam saluari & bene impensa elicitur. Quanta, ô vere amator, pietate, quanta suauitate, delectatione, & delicijs, quàm magnis amoris indicijs hæc vulnera, quæ ipsiusmet amoris telis infixisti, per sanas! Quam, ô Deus meus, & omnium pœnarum alleuiamentum, stolidi & vesana sum! Quomodo humana remedia & artes medeantur iis, qui à diuina flamma languent & infirmi sunt? Quis hominum nosse poterit, quousque vulnus hoc penetret, vel vnde prouenerit, aut quo tam pœnosum simul & delectabile tormentum modo mitigari possit? Impar foret, vt tam pretiosum malum, re adeò vili, vt sunt remedia, quæ homines mortales adhibere valent, mitigari atque imminui possit. Quàm meritò dicit sponsa in Canticis, *Dilectio mea mihi: & ego dilecto meo*: Talis enim amor incipere nequit à re tam vili, vt meus est amor. Si ergo vilis est, sponse mi, vnde fit vt non sistant in re aliqua creata, vsque dum ad creatorem suum perueniat? O Deus meus, quare ego dilecto meo? Tu, ô vere amator hoc bellum amoris incepisti, quod non videtur esse aliud, quàm quædam omnium potentiarum & scientie

Cant. 2.
Cant. 6.

sensuum, qui per vicos & plateas egrediuntur, filias Ierusalem adiurando, vt dicant num Deum suum viderint, inquietudo & derelictio? Cum ergo Domine pugna illa iam cœpta sit, quem alium oppugnatum ibunt, nisi eum qui se arcis in qua ipsi morabantur (superioris inquam partis animæ) dominum fecit, ipsosque ex ea eiecit, quò conquæstorem suum redemptorem rursus acquirant, & iam defessi, quòd se sine illo vquam viderint, quamprimùm sese victos fatentur, & omnes suas vires perdendo, strenuè rem gerunt, & melius pugnant, seseq; victos fatentes suum victorem deuincunt: quam mirabilem hac in pœna conflictum habuisti, ò anima mea, quamque hoc ad litteram & reipsa in te contingit, cum *dilectus meus mihi, & ego dilectio meo sum!* Quis duos ignes aded accensos diuidere, & extinguere audeat? Erit hoc, operam & oleum perdere, cum iam vnus & idem ignis facti sint.

XVII.

Deus meus, & sapientia mea infinita, immensa, illimitata & omnes intellectus tum Angelicos, tum humanos longè transcendens! ò amor, qui plus me amas, quàm ego me amare possim, aut intelligam! Cur, ò Domine plura desiderare velim, quàm tu mihi dare vis? Cur me defatigare & torquere volo, id à te petendo quod desiderium meum mihi suggessit vt petam? cum quòdcumque intellectus meus disponere, ac desiderium meum desiderare potest, eius iam tum fines, ipse perspectos habes, & ego non intelligam, quomodo eo vti debeam. Vnde anima mea referre lucrum putat, in eo forsitan perditio mea sita erit. Si enim à te petam, vt à quadam tribulatione & afflictione me liberet, in ea tamè mortificationis meæ finis situs sit, quid peto Deus meus? Si vero econtra petam, vt illam mihi immittas, forsitan id patientiæ meæ non conducit aut conuenit, vt pote quæ adhuc debilis est, nec tam ingentem impetum sustinere potest, si verò patienter illam tolerem, in humilitate tamen fortis non sum, fieri posset vt aliquid me fecisse existimem, & interea tu, Deus meus, facis omnia. Si adhuc pati velim, nollem id ijs in rebus fieri, in quibus ob tuum obsequiū minime expedire aut cōuenire videretur vt auctoritatis & reputationis meæ iacturam faciam, esto ipsa à parte mea nullum in me honoris sensum & affectū sentiam, & interea fieri poterit, vt per id, per quod ne aliquid perdā tū meo, magis lucret quoad scopum, quem specto, qui est vt tibi seruiam. Plures adhuc rei huius probationes afferre possem, Domine, quòd me ipsa explicem, quia me non satis intelligo: sed cum norim te illas nosse & intelligere, cur verbis apud te vtor? Vt, cum Deus meus, miseriam meam renouatam ac velut expergefactam, & rationem meam excæcatam video, videre possim, an hic in hocce manuum mearum scripto eam in-

S. Matris Teresa Opera.

tt

uenire

S.
Theresiae

Opera

N. M.

158

uenire queam. Etenim Deus meus, sapen numero me ita miserabilem & deo, ita quoque debilem & pusillanimum, ut nonnumquam petam quid ancillae tuae factum sit, illi inquam, quae iam se, ad conerata omnia huius mundi tempestates decertandum, satis gratiarum recepit estimabat. Nequaquam Deus meus, nequaquam, ut amplius fiduciam re, quam ego mihi velle possem, collocem. tu vero pete à me, quodcumque volueris; hoc enim & ego volo, cum omne bonum meum in eorum sit ut tibi placeam: at, si tu Deus meus mihi complacere & sanare esse velles, omnia quae desiderium meum fieri vult, adimplendo, si in incertam meam ruinam, & perditionem cedat, fore video. Quam miserabilis mortalium sapientia, eorumque prouidentia incerta est! Tu per tuam quaeso, media necessaria prouidero, ut sic anima mea tibi magis ad beneplacitum ac velle tuum, quam suum ipsius, seruiat. Noli me castigare, id mihi dando quod volo aut desidero; si tuus (qui semper me viuat) amor id non desideret. Moriatur iam iste Ego, & viuat in me celi, qui est maior quam Ego, mihi que melior quam ego, ut ego ei seruire possim, ipse viuat, mihi que det vitam; ipse regnet, & ego sum captus, neque enim aliam anima mea libertatem cupit, quomodo enim erit liber, quae à Summo erit alienus? quae maior, aut miserabilior dari potest captiuitas, quam animam extra Creatoris sui manum esse? Beati illi, qui validis beneficiorum misericordiae diuinae vinculis & catenis se vindictis & captiuos videbunt, atque impotentes & inhabiles ad sese dissoluendos. Fortis est ut mors dilectio, & dura sicut infernus. o, si quis se iam peccatoris manus morti datum, & in diuinum hunc infernum è quo sese egredi posse desperaret, vel (ut melius dicam) extra quem numquam se futurum timeret, coniectum videret! Sed, heu me, Dñe, quam diu vita haec mortalis durat, semper de aeterna amittenda periculum est. o si quis, o vita bono meo aduersans, facultatem haberet, te finiendi cum velle! sed tolero te, quia tolerat te Deus, te foueo & sustineo, quia eius es, ne sis mihi ergo proditrix, nec ingrata te praebas. De cetero, hei mihi, quia incolatus meus & exilium pro longatur! breue est omne tempus, ad id per aeternitatem tuam habenda expendendum; & valde longa vel vna dies & hora ei qui nescit, & timet, num re in aliquo offensurus sit. Quam o liberum arbitrium, libertatis tuae mancipium es, nisi timore & amore eius qui te creauit, colligatum sis. Quando tandem beata illa dies illucescet, quae in infinitum illud summam veritatis mare immersum & aborsum videbis, ubi nullam ad peccandum libertatem habebis, nec habere cupies, quia tunc securum eris nullam te posthac habiturum miseriam, utpote cum vita Deitui vnum quid factum & naturalizatum & ipse beatus est, quia se nouit, se amat, & se ipso fruatur, adeo ut aliud facere nequeat.

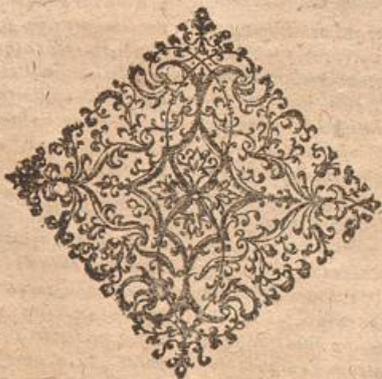
nequeat; non habet, nec habere potest, (neque etiam esset Dei perfectio posse habere) libertatem ad sui ipsius obliuiscendum, & seipsum amare desinendum. Tunc demum introibis, anima mea, in requiem tuam, quando cum summo illo bono visceraliter vnieris, & intelliges quod ipse intelligit, amabis quod ipse amat, & frueris quo ipse fruitur. Vbi ergo mutabilem tuam voluntatem iam amissam videbis, nulla deinceps mutatio erit facienda; tantum quippe potuit Dei gratia, vt te diuinae suae naturae participem fecerit, idq; tam perfecte, vt iam non possis nec velis posse, summi boni obliuisci, aut eo, vna cum amore eius, non frui. Beati, qui scripti sunt in libræ vitæ huius. Sed tu, anima mea, si scripta in eo sis, quare tristis es, & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc modo confitebor ei peccata mea, eiusque misericordias, & de omnibus simul faciam canticum quoddam laudis, cum perpetuis ad Saluatorem & Deum meum suspirijs. Veniet forsan dies, qua ei cantabit gloria mea, & conscientia mea non compungeretur, cum scilicet omnia suspiria & timores cessabunt. Sed in terra in spe & silentio erit fortitudo mea. Viuere enim & mori malim, exspectando & sperando vitam æternam, quam omnes creaturas, & vniuersa ipsarum bona, quæ semel finiuntur, possidere. Ne me derelinquas Domine, quia in te confido & spero; non confundatur ergo spes mea, & fac vt semper tibi seruiam, & quod volueris, de me facito.

Psal. 42.

Psal. 29.

Isaia. 30.

FINIS.

tt 2

INDEX